

HABILIDADES SOCIAIS: HABILIDADES BASICAS DE INTERACCION SOCIAL

Introdución

Todos necesitamos mellorar as nosas relacións interpersoais . Estas relación no son algo añadido se non que nos facemos persoas relacionándonos.

Tentamos de traballar na aula a adquisición de estratexias que permitan o noso alumnado mellorar a relación interpersoais en diferentes contextos(casa, escola,...) e con diferentes axentes (grupo de iguais, profesores,padres...).

En definitiva mellorar a Competencia Social e Cidadá, co fin dunha mellora da Convivencia.

As diferentes habilidades pódense traballar desde diferentes áreas

Nesta parte centrarémonos nas HABILIDADES BASICAS DE INTERACCION SOCIAL

Ésta área inclúe habilidades e comportamentos básicos esenciais para relacionarse. A interacción como instrumento para conquistar outros obxectivos, mais aló de interaccións afectivas,pero tamén importantes o que se chama cortesía o protocolo e que pode servir para pedir información, comprar algo....

As veces esquécese porque parecen obvias,pero axudan a manellarse e desenvolverse no entorno social diario.

Axustándonos as características do programa seleccionamos as seguintes, dependendo dos diferentes niveis de idade.

SORRIR E RIR 1º ESO (1 Sesión)

O SAÚDO 1º ESO (1 Sesión)

PRESENTACION,CORTESIA E AGRADO 2º ESO (2 Sesións)

PEDIR E FACER FAVORES 3º ESO (2 Sesións)

PETICIONS Ó ADULTO e DO ADULTO 4º ESO (2 Sesións)

HABILIDADES SOCIAIS:HABILIDADES BASICAS DE INTERACCION
TEMA: SORRIR e RIR
NIVEL: 1º da ESO
OBXECTIVO: Saber utilizar estas habilidades en distintas situacions e contextos
<p>ACTIVIDADES:</p> <p>Descrición da actividade</p> <p>A actividade desenvólvese en 3 partes:</p> <p>1ª ¿Qué sabemos? (Coñecemento previo do tema)</p> <p>O Titor/a explicará o alumnado a importancia de sorrir como sinal de aceptación, aprobación agradecemento...</p> <p>A risa como sinal de que se está a disfrutar da interacción cos demais.</p> <p>2ª ¿Qué pensamos?</p> <p>¿Cando é adecuado ou non sorrir e rir?</p> <p>O Titor primeiro preguntarlle o alumnado cando pensan que é adecuado ou non sorrir e rir</p> <p>Despois pasaralles o cuestionario (FICHA N° 1) das situacións en qué e axeitado sorrir ou non</p> <p>3º ¿Qué facemos?</p> <p>Cun alumno o Titor/a fará de modelo para practicar o sorriso.</p> <p>PASOS:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Descrición da situación (Pode ser algunha das da FICHA nº 1 - Mirar a outra persoa á cara - Acompañar a situación co sorriso ou non - Conductas verbais (Frases) e non Verbais (Xestos,. Expresions da cara, Movementos) <p>A través dunha dramatización 2 alumnos/as faran a mesma situación ou similar</p>
<p>RECURSOS:</p> <p>PERSOAIS</p> <p>MATERIAIS:</p> <p>Pizarra</p> <p>Cuestionario (Ficha nº 1)</p>

FICHA Nº 1

Clasifica ás seguintes situacións como adecuadas ou inadecuadas para Sorrir/Rir

PON SI ou Non	ADECUADA	INADECUADA
Un neno te abre a porta		
Vas a pedir un favor a un compañeiro		
Chegas a casa ca sudadeira rota		
Unha veciña che dice “Bos días”		
Un descoñecido che invita a entrar no seu coche		
Xogando o balón mancaches a unha persoa Maior		
Un amigo estache a contar un problema		
Unha amiga invítate a tomar algo		
Un compañeiro caése e faise daño		
Un profe está riñendo a Carlos		
Che fan un cumprido agradable		
Adriana está facendo “o paiaso” na clase		
Indo cos teus compañeiros, ves un home tirado No chan		
Alguén quedou encerrado no ascensor		
Luis ensina a Xoan un debuxo que fixo		
Encontraste con alguén que foi compañeiro Fai anos e tíñades unha boa relación		
Un compañeiro queda castigado e chega tarde		

HABILIDADES SOCIAIS: HABILIDADES BASICAS DE INTERACCION

TEMA: O SAÚDO

NIVEL: 1º ESO

OBXECTIVO:

Hacer ver o alumnado a importancia da aplicación de estas habilidades para a súa vida e saber utilizalas

ACTIVIDAD:

DESCRIPCION DA ACTIVIDADE:

1º A través do diálogo e en gran grupo contéstase ás seguintes preguntas:

¿Cándo é axeitado saudar?

¿Pensas qué é axeitado saudar a descoñecidos?

¿Qué tipos de saúdos coñeces?

¿Coñeces outras formas de saúdo diferentes? Ex.: Saúdo militar, Saúdo romano, Besalaman, Inclinar, Doblar un xeonllo...

¿En todas as culturas os saúdos son iguais?

Busca exemplos: 3 bicos, bicos na mejilla entre homes, inclinar...

¿É o mesmo saudar a un só que a un grupo?

¿Saúdas igual a un compañeiro que á Directora do Instituto?

¿Coñeces algún saúdo que se emprega entre a xente xoven? Ex.: Chocalos puños, as palmas da man

Ensiñarlles diferentes formas de saúdo:

Verbais: Ola...;Bos días...;¿Qué tal estás...?;¿Cómo che vai...?

Xestuais: Dar a man, Dar unha palmada suave nas costas, Unha aperta, Un ou dous en cada mejilla.

2º RULETA DOS SAUDOS

A práctica de esta actividade pode ir acompañada de xestos ou miradas, pódemonos dar a man ou bicarse según costume

Necesitamos unha bolsa que inclúa os nomes do alumnado para formar parellas para practicar saúdos. Poñemos na pizarra o seguinte cadro

SITUACION:

“Coincidimos na barra da cafetería pedindo unha consumición”

MENSAXE XESTUAL

MENSAXE VERBAL

SAÚDO.....

.....

DESPEDIDA.....

.....

Por parellas, deben traballar seguindo o cadro as distintas situacións

Outras situacións posibles.

Encontrámonos no autobús con alguén que facía tempo que non víamos.

Imos o cine e na cola encontrámonos cunha compañeira

Temos que ir o concello a falar co adestrador dunha actividade que vai comezar

Vás a tenda a cambiar un pantalón

RECURSOS: Unha bolsa cas papeletas para formar as parellas. Pizarra.

HABILIDADES SOCIAIS: HABILIDADES BASICAS DE INTERACCION SOCIAL

TEMA: PRESENTACIONES ,CORTESIA e AGRADO

NIVEL: 2º ESO

OBJETIVO: Coñecer o nivel de competencia en este campo(1ª parte)

ACTIVIDADES: O Titor/a pasará o seguinte cuestionario de autoevaluación

CUESTIONARIO DE AUTOEVALUACION

- 1. Cando téas que presentarte o establecer unha conversa con xente que non coñeces ¿Cómo te manifestas?
(Suliña o que corresponda)**

**Muy Comunicativo
Comunicativo
Algo comunicativo
Poco Comunicativo**

- 2. ¿Cómo te vés a ti mesmo?**

**Moi aberto
Aberto
Algo tímido
Tímido**

- 3. ¿Cóstache contactar e/o presentar a xente que non se coñece?**

**Moito
Bastante
Pouco
Nada**

- 4. ¿Cando téas que presentar a un amigo/a ¿qué dices?**

- 5. ¿A derradeira vez que presentaches a un amigo/a ¿Cómo se desenvolveu a presentación? ¿Podes describilo?**

A continuación o Titor/a pasará un listado para ver como actúa o alumnado ante situacións que tratan do interés por situación persoais de amigos o familiares

TE PRESENTAMOS 2 LISTADOS ANTE CADA UNHA DAS SITUACIONES ¿ QUE FAS?

SITUACIONES	REACCIONS
Enfermedad prolongada de un amigo	Telefonar
Cumpleanos de un primo da túa idade	Invitalo a casa
Morte do abó de un compañeiro de clase	Realizar visitas periódicas
Ó teu veciño tócalle o cuponazo	Manter unha conversa cando Coincidamos.
A túa profesora de Inglés incorporase ó traballo tras ter un fillo	O través do Messenger,Facebook
Un amigo foise a vivir a outra cidade	Esperar a veros
Un compañeiro aprobou un examen	Citarnos

RECURSOS: CUESTIONARIOS.

HABILIDADES BASICAS: HABILIDADES BASICAS DE INTERACCION SOCIAL

PRESENTACIONES, CORTESIA E AGRADO

NIVEL: 2º ESO

OBXECTIVO: Practicar a forma de presentarse correctamente así mesmo e a outro (2ª Parte)

ACTIVIDADES:

“ CAMPAÑA ELECTORAL ”

Na elección de delegados podemos propoñer os candidatos que elaboren unha circular na que se presenten como tales, expoñan os seus datos persoais que os avalen como idóneos e

Añadan un breve programa. Trala lectura por parte da Titora/or, estas circulares quedarán

Expostas no corcho

Pódese completar con unha mesa redonda na que os candidatos se presenten e se leve a cabo un debate sobre as suas candidaturas ca intervención da clase.

“A VISITA”

Unha persoa allea ó aula vanos visitar. Elexir 2 alumnos/as que salgan fora da clase e improvisar unha visita ó aula. Darémoslle os datos o visitante.

Posteriormente encargaselle o alumno que leve ó aula o visitante e faga as presentacións

Oportunas.

Pediremos o grupo que faga unha valoración da corrección da presentación e os aspectos que poden mellorarse.

RECURSOS:
PERSOAIS

HABILIDADES SOCIAIS: HABILIDADES DE INTERACCION SOCIAL

TEMA: FAVORES

NIVEL: 3º ESO

OBXECTIVO:

Recoñecer que hai moitas cousas que non podemos facer sós.

ACTIVIDADES:

Discutir en asamblea:

¿Cómo che sentiches cando alguén che pediu un favor dun modo groseiro, como obrigándoches?

¿Hai distintas maneiras de pedir un favor?

¿Pensas que é útil saber pedir favores?

¿Hai xente que abusa pedindo favores a todo o mundo?.

A través do **role-playing**, poñer en práctica algunhas situacións concretas (dividir o grupo clase en 2 grupos, mentras un realiza a dramatización o outro fai de espectador) e logo intercambianse

Posibles situación:

-Tedes que facer un traballo de clase, o teu amigo entende moito do tema e queres pedirlle facelo xuntos

-Non entendiches o que explicou a profesora e queres pedirlle que cho explique cando remate a clase

-Vas o cine cunha amiga, cando estás na cola che das conta que non tés o diñeiro suficiente

-Nun día de chuvia pides a unha amiga que che acompañe a facer un recado.

RECURSOS:

Persoais

HABILIDADES SOCIAIS: HABILIDADES BASICAS DE INTERACCION

TEMA: FAVORES

NIVEL:3º ESO

OBXECTIVO:Recoñecer que as veces facer favores ou dar axuda supón un risco,e pode presentarse un conflito ante o cal tomar unha decisión

ACTIVIDADE:

Desenvolvemos esta actividade a través do plantexamento dun conflito moral.

ACTO 1º

Felipe ten 16 anos, é estudante e é moi aficionado á música. Nos seus ratos libres gústalle escoitar música, pero ten un aparato moi antigo e a calidade non é boa.

Comenzou, fai meses a aforrar para comprarse un aparato novo. É soña que co diñeiro do seu cumpleaños, reis... poda compralo en seis o sete ,meses..

Pola súa cabeza pasa a idea de poñerse a traballar e conseguir pronto o diñeiro, pero quere aprobar e sacar boas notas.

¿Hai un problema en esta situación?

¿Quén o ten?

¿Qué posibilidades ten Felipe?

¿Qué consecuencias che parece que tería cada unha das alternativas?

ACTO 2º

Javi é un veciño de Felipe e xogan xuntos ó fútbol no equipo do barrio. A Javi gústanlle moito as motos e soña con ter unha mellor ca que ten.

Así que meteuse a comprar unha a plazos. Conseguiu pagar a entrada e está pagando as mensualidades.

Os pais de Javi teñen un magnífico equipo de música, pero non o usan nunca. Este mes Javi non ten diñeiro para o prazo da moto. Ofrécelle o aparato de música dos seus pais a Felipe a cambio dos seus aforros, que non valen o que costa o equipo.

Felipe ,preguntálle:¿Qué van a decir os teus pais?

Javi,contéstalle que o mais seguro é que non se den conta, pero que si o fan pode decirlles que entrou alguén e que o robou, pois encontrou a porta aberta.

Felipe duda, non o ten claro.

DISCUSION MORAL

Se foras Felipe, e viñera a venderche un equipo de música dos seus pais moi caro e novo e cho vende por un precio moi baixo, porque él necesita o diñeiro con urxencia.

¿Qué Farías?

¿Compraría o equipo dos pais de Javi?

A man alzada Quén di que SI.... Quén di que NON

Fórmanse grupos homoxéneos , (Xuntos os que opinan o mesmo) de 5 persoas.É durante 5 minutos que escriban as razóns para dicir SI ou NON

Despois,os grupos leen as razón e faise unha discusión xeral

RECURSOS:

MATERIAIS: FICHA DE ACTIVIDADE

PERSOAIS

HABILIDADES SOCIAIS: HABILIDADES BASICAS DE INTERACCION SOCIAL

TEMA: PETICIONS

NIVEL: 4º ESO

OBXECTIVO:

Identificar estas habilidades para saber aplicarlas nun momento concreto.

ACTIVIDADE:

Incluimos un amplo conxunto de conductas o habilidades para interactuar dun xeito asertivo

Cos adultos

1º O Titor/a Presenta a relación de peticións o alumnado

PETICIONS Ó ADULTO

- Preguntar, pedir mais información ó adulto.
- Facer peticións o pregos. Manifestar os nosos desexos ó adulto.
- Pedir cambios de conducta ó adulto.
- Preguntar por qué ó adulto
- Comunicar as necesidades ó adulto.
- Expresar queixas o reclamacións o adulto
- Expresar sentimentos o emocións o adulto.

PETICIONS DO ADULTO

- Negarse a peticións excesivas. Decir non.
- Obedecer as peticións dun adulto en posición de autoridade.
- Seguir as instrucións e/o normas do adulto.
- Responder as queixas e reclamacións feitas por adultos.

2º Unha vez leida a relación ó alumnado pòrá exemplos da súa vida diaria de cada unha das peticións.

Pódese ampliar poñendo na pizarra as cuestións :

¿ Por qué pediches iso?

¿Cómo o fiseches?

¿Conseguiches o que pedías?

¿Os demais faceríais o mesmo?

¿Cambiaríais algo? ¿Qué? ¿Por qué?

Alguén de vós negouse a unha petición feita por un adulto ¿Por qué? ¿Qué che pedía?

¿Por qué che negaches?¿A quen lle costa traballo negarse as peticións e instrucións dós adultos.

3º¿ Qué farías en estas situación?

. Os teus país pídenche que os axudes na aldea . Ti tés un cumpleaños

. Un veciño (pai dunha amiga túa) sempre tómate o pelo. Moléstache moito e queres que deixe de facelo.

-Tés que pedir a Directora do IES que che deixe o ximnasio para o partido do sábado

RECURSOS:

MATERIAIS: FICHA DA ACTIVIDADE

LAPIS E PAPEL

PIZARRA

PERSOAIS

HABILIDADES SOCIAIS: HABILIDADES BASICAS DE INTERACCION SOCIAL

TEMA:PETICIONS

NIVEL: 4º ESO

OBXECTIVO:

Practicar a interacción con persoas de diferente status de forma oral e escrita

ACTIVIDADE:

Queres pedirlle o Director/a do IES no que estudias a pista do polideportivo pra facer un entrenamento de baloncesto fora do horario escolar.

1 Completa o seguinte diálogo de forma escrita. Despois alguén de vós terá que representalo (role-playing)

Alumno/a:.....

.....

Director/a ¡Bos Dias! Agora teño tempo, e podemos falar do asunto.¿Comentaches o asunto con alguén mais. Ou con algún representante do Consello Escolar.¿Sabes que o temos que levar o Consello e a proposta ten que estar moi clara?

Alumno/a

.....

.....

Director/a Teras que facerme a proposta por escrito. Na que especificaredes todo con detalle. ¿Qué persoas integrades o grupo? ¿Espacios que ocuparedes? ¿Horario? Responsables.....

Alumno/a.....

.....

Director/a Haberá que contar con vosos país/nais É ¿por qué elegíchedes o centro para facelo?

Alumno/a.....

.....

Director/a ¿Comentáchedes a iniciativa con outros compañeiros por si alguén se quere apuntar.? Espero a vosa proposta por escrito.

Alumno/a.....

.....

2.Petición por escrito ó Director/a da pista polideportiva

SR. DIRECTOR/A

(NOME E APELIDOS DO ALUMNO) .....con

DNI.....

Alumno de

.....

No seu nome e no da relación que se adxunta;

EXPÓN:

SOLICITA:

(FECHA)

(FIRMA)

SR/A DIRECTOR/A do

IES.....

RECURSOS:

MATERIAIS:

Lapiz e papel

Ficha de Actividades

PERSOAIS

HABILIDADES SOCIAIS: HABILIDADES BASICAS DE INTERACCION SOCIAL

BIBLIOGRAFIA

“Programa de enseñanza de habilidades de interacción social”(PEHIS) Inés Monjas Casares.
ED. CEPE

“Ser persona y relacionarse”Manuel Segura Morales. ED. Narcea

“Habilidades de Interacción y Autonomía Social”Departamento de Educación y Cultura.
Gobierno de Navarra.